

esztendőnek a folyamán is részt venni, minden békeszerető emberrel együttműködve, a béke megőrzésének szent ügyében.

Kérjük gondviselő Istenünket, hogy atyai szeretetével öleljen át minket ebben az esztendőben is. Áldja meg Szocialista Köztársaságunk vezetőit és minden állampolgárát. Áldása nyugodjék meg templomainkon, egyetemes egyházunk, egyházközeink és egyházközségeink világi és egyházi vezetőin, espereseinken, lelkészeinken, minden egyes buzgó hívükön és minden békeszerető emberen szerte a világon. Érezzük, tudjuk, hogy Isten, édes jó Atyánk szeret minket. A 202. számú egyházi ének szavaival csak azt kéri tőlünk, hogy „Óhózzá hívek legyünk“, és mi feltétlen, rendületlen hittel hisszük, hogy gondviselésével, szent éltető, boldogító szeretetével meg fog áldani minket ezutáni életünkben is.

Ilyen érzések között tiszta szívből kívánok mindnyájunknak békés, eredményes, áldott új esztendőt!

Kolozsvár-Napoca, 1986. január 1.

Atyafiságos üdvözlettel és főpásztori szeretettel

Dr. Kovács Lajos
püspök

1986 — A BÉKE NEMZETKÖZI ÉVE

Az Egyesült Nemzetek Szervezete, megalakulásának 40. évfordulóján, 1985. október 24-én tartott ülészakán, az 1986. évet a Béke Nemzetközi Évnek nyilvánította. Az új esztendő ebben a vonatkozásban az emberiséget nagy reménységekre jogosítja fel. Az emberiség hovatovább rádöbben arra, hogy a béke megvédése és biztosítása érdekében határozott nemzetközi összefogásra van szükség. A békéért és leszerelésért folytatott küzdelem szüntelenül fokozódik, és joggal mondhatjuk el, hogy ma az emberiség nem csupán óhajtja a békét, de küzd is annak biztosításáért.

Megállapított és elismert tény, hogy a béke napjaink legalapvetőbb problémáját jelenti. A szakemberek kimutatják, hogy egy nukleáris háború földünk teljes megsemmisüléséhez vezetne. Semmi sem fontosabb és sürgősebb feladat tehát, mint az élet megvédése, az emberiség jövőjének biztosítása.

Nemzetközi téren széles körben elismerik Romániának és személyesen Nicolae Ceaușescu államelnök úrnak dinamikus és következetes tevékenységét, melyet a fegyverkezési hajszá megállítása, a leszerelés megvalósítása és a béke megvédése érdekében kifejt. Az Egyesült Nemzetek Szervezete 1985. november 9-én tartott közgyűlésén, elfogadva Románia újabb értékes kezdeményezéseit, felhívással fordul a háborús viszonyban levő államokhoz, hogy haladéktalanul vessenek véget a katonai jellegű összetűzéseknek és rendezzék békés úton nézeteltéréseiket. Ugyanakkor az összes tagállamok elkötelezték magukat, hogy tartóz-

kodnak az erőszaktól és az erőszakkal való fenyegetéstől, és vitás kérdéseiket kizárólag békés úton rendezik, ami kedvező hatással járna úgy az érintett országokra, mint az általános békére nézve is.

Mit várhatunk a Béke Nemzetközi Évétől?

Nyilvánvalóan az emberiség reménységgel várja, hogy ez az esztendő határozott intézkedések által megmentsen egy újabb világháború rémétől és megteremtse az enyhülés légkörét, a leszerelést és békét. Az 1986. évnek a Béke Nemzetközi Évének való nyilvánítása azt az általános emberi akaratot fejezi ki, hogy egy új fegyver- és háborúmentes világ kiépítése kezdődjék el még ma, és ne halasztódjék el későbbre. Az emberiségnek ezt az egységes akaratát tükrözi Nicolae Ceaușescu államelnök úrnak felhívása: „Most, amíg még nem késő, amíg még nem robbannak az első atombombák, amíg nem indították el a különböző hatósugarú nukleáris töltetű rakétákat, népünk nevében, földünk jövője érdekében mindent félretéve küzdjünk a nukleáris fegyverek felszámolásáért, egy újabb világháború, egy nukleáris katasztrófa veszélyének elhárításáért“.

1986-ban az elsőrendű teendők középpontjában áll a fegyverkezési hajsza megállítása és a leszerelés, elsősorban a nukleáris fegyverek leszerelése. Emellett természetesen a béke szempontjából még olyan fontos tennivalók, mint: az európai biztonság megteremtése, a föld különböző tűzfészkeinek megszüntetése, nukleáris és kémiai fegyvermentes övezetek kialakítása. A világgazdaság új alapokra való helyezése, a gyengén fejlettség felszámolása, egy új nemzetközi gazdasági világrend megvalósítása, mind hozzátartoznak ennek az évnek feladatai közé, melyek a világ összes békeszerető népeinek egységes összefogását igénylik.

A Béke Nemzetközi Éve az egyházak részéről is határozott hozzájárulást kíván a leszerelésért és békéért folytatott küzdelemben. A béke eszményének szolgálata világos és mély teológiai megindoklással rendelkezik. Az élet első feltétele a béke. Csak a béke feltételei között lehetséges igazi élet. Isten a békesség Istene. Ő adja az emberiségnek a béke teljességét. Az élet, az értékek megvalósításának tényezője, Isten adománya. A béke megvédése ezért nem csupán jog, hanem elsőrendű kötelesség is, mert ugyanakkor az élet védelmét is jelenti. Az evangélium tanításai meghatározzák számunkra a jóság, az igazság, a békeség, a haladás és a lelki-szellemi tökéletesedés szolgálatát.

A jelenkor hívó embere mindenekelőtt békesszerszerető kell hogy legyen, hídkészítő, aki embertársai felé kiépíti a béke, a megértés és keresztényi szeretet hídját. Ma a történelem döntő pillanatát éljük, amikor a „lenni vagy nem lenni“ kérdése minden ember, az egész emberiség számára egyéni és általános lelkiismereti kérdés.

Ilyen körülmények között a romániai egyházak s köztük az Unitárius Egyház béketevékenysége az utóbbi években széles körben megnyilvánult a különböző békegyűléseken, felhívásokban és békeüzenetekben. Egyházunk vezetői, lelkészei és hívei minden alkalommal kifejezésre juttatták határozott álláspontjukat a béke szent ügyének szolgálata mellett, és ugyanakkor csatlakozásukat országunk minden olyan kezdeményezéséhez, mely a leszerelés, a béke és a világ népei közti megértés megvalósítását szolgálják.

Dr. VARGA BÉLA

A VALLÁS ÉS AZ ERKÖLCS

A modern vallásbölcselet, midőn a vallás jelenségét vizsgálja, igyekszik ezt az ember szellemi életének más megnyilvánulásaival is összehasonlítani, már csak azért is, hogy a vallásnak semmi mással össze nem téveszthető jellege annál inkább kidomborodjék. Különösen az erkölcs az, amely a vallással szoros kapcsolatban áll. De talán ez a szoros kapcsolat, s a vallásnak és erkölcsnek gyakori együtt emlegetése okozza, hogy a kettő jelentése meglehetősen összefolyt és elmosódott. Ezért nem árt rámutatni a vallásbölcseletnek erre a pontjára, hogy tisztán láthassunk.

A vallást és az erkölcsöt mindenekfelett összeköti az, hogy mindkettőben abszolút érvényű eszméről van szó. Az erkölcs Kant megfogalmazásában olyan erő és hatalom, amely az embert a földi kötöttségektől felszabadítva az erkölcsi szabadság magaslatára emeli, ahol minden másról mentesen tisztán az erkölcsi törvény iránti tiszteletből cselekszik. A lelkiismeret autonómiája a szó szoros értelmében valami tapasztalatontúli dolog, épp úgy, mint a vallás. Amint a vallás az emberi lélek legszembetűnőbb megnyilvánulása, mely Isten felé törekszik, épp ilyen az erkölcs is, amely felismerve az erkölcs abszolút voltát, annak megvalósítását sürgeti. Ezen a ponton tehát a vallás és az erkölcs között szoros kapcsolat és rokonság áll fenn. Azonban ennek a közös vonásnak senkit sem szabad megtévesztenie, mert abban egyúttal benne rejlik a fő különbség is, mely a vallás és az erkölcs között fennáll. Ez az abszolútum tartalmában mutatkozik meg. Noha mind a kettő tapasztalatontúli, tartalmilag azonban mégsem azonosak. A vallás abszolútuma Isten, transzcendens valóság. Ez az idea az előbbtől teljesen különbözik, amennyiben amattól független. Az erkölcsi eszme Isten nélkül is elgondolható. A másik kapcsolat, amely a vallás és az erkölcs között fennáll, abból a felfogásból származik, amely a vallásban elsősorban egy olyan tényezőt lát, amelynek feladata az emberiség erkölcsének a nemesítése. A vallás erkölcsnevelői jellege az újabb korban először Lessingnél jelentkezett, s azóta állandó kísérője a vallásnak. E felfogás értelmében a vallás célja az, hogy az Isten eszme erejével a hívő embereket fejlett erkölcsi életfelfogáshoz elvezérelje. Ez a szempont elsősorban a vallásban ezt az erkölcsnevelői jelleget értékeli, melyet az Isten gondolat alapján és erejével ki tud fejteni.

Mindenesetre szép és magasztos program. A baj csak az, hogy ebben az összetettségben a vallás lesz a vesztes fél, amennyiben he-